PARTE-HARTZEA ETA AKTIBISMOA SUSTATZEKO JARDUNBIDE EGOKIEN GIDA

argia fundazioa

Bizitegi

Erakunde laguntzailea

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

AURKIBIDEA

1. SARRERA: ZERTARAKO KOMUNITATEKO ERABILTZAILEEN AKTIBISMOARI/PARTE-HARTZEARI BURUZKO LAN BAT? 4

2. HELBURUAK 6

Berariazko helburuak: 6

3. LAN-PLANA 7

4. AKTIBISMOAREN ESPARRU TEORIKOA. ARGIA 9

Gizarte-aldaketarako agentea: aktibista 9

"Aldaketa-nitxoaren" ideiak 9

Aktibismoaren eragina 10

5. Komunitatean IZAN eta egon. Ekintza Komunitarioa Bizitegi Elkartearen parte-hartze prozesuan. 11

Parte-hartze komunitarioaren ibilbideak eta erronkak Bizitegin 12

6. KOMUNITATEAN PARTE HARTZEN DUTEN AKTIBISTEN IKUSPEGIA 13

7. JARDUNBIDE EGOKIEN GIDAREN PLANTEAMENDUA 15

8. JARDUNBIDE EGOKIAK 19

A. Barne-testuingurua sortzeko jardunbide egokiak: 19

A.1 Pertsonak ardatz dituen esku-hartze eredua garatu 20

A.2 Profesionalak gaitu pertsonengan oinarritutako eredua garatzeko 22

A.3 Baliabideen antolaketa egokitu 24

A.4 Erabiltzaileek baliabidean parte hartzeko aukerak sortu 26

B. Kanpo-testuingurua sortzeko jardunbide egokiak: 29

B.1 Aktibismo-aukerak eta gizartean parte hartzeko aukerak identifikatu 30

C. Jokabide eta rol profesionalak definitzeko jardunbide egokiak: 36

C.1 Eskubideak eta gizarte-kontzientzia sustatu eta bultzatu (aktibismo profesionala) 37

9. ONDORIOAK 43

10. Bibliografia 45

11. GIDAREN LANTALDEA ETA ERAKUNDE LAGUNTZAILEAK 46

1. SARRERA: ZERTARAKO KOMUNITATEKO ERABILTZAILEEN AKTIBISMOARI/PARTE-HARTZEARI BURUZKO LAN BAT?

Historikoki, gizarte-kalteberatasun egoeran dauden pertsonak lehengoratzeko eta gizarteratzeko prozesuak paradigma asistentzialistaren arabera bideratu dira. Paradigma hori zerbitzuak eta baliabideak hornitzera bideratu da, pertsonen asmo indibidualak eta kolektiboak, haien bizipenak eta, gehienetan, estigmaren eta gizarte-bazterketaren ondorioz desagertu den identitate komunitarioa berreskuratzeko beharra kontuan hartu gabe.

Azken urteotan, paradigma hori eraldatzeko beharrak garrantzia hartu du, Euskadin laurogeiko hamarkadan izan diren gizarte-krisialdien, 2008ko krisien eta COVID-19aren pandemia globalaren ondorioz. Inguruabar horiek bi ideia nagusi nabarmendu dizkigute: alde batetik, komunitatearen garrantzia, eta, bestetik, gizartea eraikitzeko prozesu orotan pertsonen benetako parte-hartzea aintzat hartu behar dela onartzeko beharra.

Azken ikuspegi horretatik, kalteberatasun-egoeran dauden pertsonek hainbat foro eta partaidetza-gunetan adierazi dute gizartean presentzia handiagoa eta hobea izateko itxaropena. Ondorioz, entzunak izateko espazioa eta inklusiorako laguntza aldarrikatu dute. Hori erronka eta, aldi berean, aukera izan da esku-hartze sozialean murgilduta dauden eragile sozial guztientzat.

Azpimarratu behar da, egungoa bezalako gizarte-konplexutasuneko uneetan, gizarte-, hezkuntza- eta kultura-erantzunak behar direla, sareak konektatzeko eta komunitatea inklusiorako, harrerarako eta pertsonei laguntzeko gune izateko, bereziki pertsonarik kaltebera eta ahulenentzako.

Argia Fundazioarentzat eta Bizitegi Elkartearentzat, duintasunaren eta komunitatearen parte aktibo izatearen helburuak aukera bihurtu dira baliabideak eta jarduerak elkarrekin sortzeko. Horren ondorioz, errealitatea bizi eta eraldatzen ari diren pertsonen ahotsaren bidez komunitatearen sentsibilizazioa sustatzen duten proiektuak, espazioak eta metodologiak ere sortu dira. Horrela, estigmaren, etiketen eta aurreiritzien aurka borrokatzen da, gizarte-bazterketak sortutako harresiak eraisteko. Era berean, gogobetetze pertsonal handiagoa sustatu da, eta hori, neurri batean, komunitatean parte hartzearen aitorpenari eta zentzuari esker lortu da.

2024an zehar, bi erakundeek elkarrekin hausnarketarako espazio bat sortzea erabaki zuten, esku hartzeko proposamenak aztertzeko. Alde batetik, Argiaren esperientziak —aktibismoaren bidez— ingurunea eraldatu nahi du eta pertsona guztien ekitatea eta bizi-kalitatea hobetu, pertsonen balioa, aintzatespen-bideak, parte-hartzea, partaidetza eta boterearen banaketa birformulatuko duten prozesuak sustatuta. Horrek gizarte-kohesiorako eta sentsibilizaziorako zentzua sortzen laguntzen du, aktibista-taldeek aurre egin behar dieten arazoei dagokienez.

Bestalde, Bizitegik, ekintza komunitarioko ibilbidea izanik, gizarteratze- eta kohesio-prozesuak errazten dituen esku-hartze eredu bat sortzea bultzatu zuen, pertsonak ahaldunduta ahalik eta autonomiarik handiena lor dezaten, eta parte-hartze komunitarioan duten eragina handitzeko. Eredu hori Partaidetza Sozial Komunitarioan oinarritzen da, eta helburu du komunitatearen sentsibilizazioa landuko duten proiektuak, espazioak eta metodologiak sortzea, parte hartzen duten pertsonen bizipenen bidez.

Prozesu horri esker, bi erakunde horiek osatzen dituzten pertsonen ikuspegiak eta gogoetak integratzen zituen ikaskuntza-gune bat sortu zen. Argia eta Bizitegiren arteko elkarlana sendotzea izan zen helburua, eta esperientzia hori **Parte-hartzea eta aktibismoa sustatzeko jardunbide egokien gida** baten bidez partekatu ahal izatea. Bi kontzeptu horiek bi istorio, bi begirada eta bi ikuspuntu irudikatzen dituzte. Hori dela eta, garrantzitsutzat jo dute elkarrekin izendatzea, erakunde bakoitzaren bidea errespetatzeko.

Azken finean, gida hau baliabide praktiko gisa proposatzen da, aldaketa sozial inklusibo eta ekitatiboa sustatzeko. Beharrezkotzat jotzen da aktibismoa eta parte-hartzea errazten dituelako, hausnarketa kolektibotik abiatuta eta kalteberatasunetik abiatuta. Hori egitean, pertsonen beharrei erantzuteaz gain, galderak sortzea eta baldintza horiek iraunaraztea eragiten duten gizarte-egiturak eraldatzea nahi du, komunitate erantzunkidearen, parte-hartzailearen eta erresilientearen eredurantz aurrera egiteko.

2. HELBURUAK

Beren aktibismoarekin lotutako helburuak dituzten erabiltzaileei laguntzeko lan-metodologia eraginkorra deskribatu nahi dugu (rol sozialki baliotsua, PAZIENTE/ERABILTZAILE IZATETIK APARTEKOA)

Berariazko helburuak:

- Erakunde bakoitzak —BIZITEGIk eta Argia Fundazioak— beren aktibismoarekin lotutako helburuak dituzten erabiltzaileei laguntza emateko metodologiari buruz duen ezagutza deskribatzea eta areagotzea.
- Gure ingurunean baliozkotzea "beren aktibismoarekin lotutako helburuak dituzten erabiltzaileei laguntza emateko metodologia".
- "Beren aktibismoarekin lotutako helburuak dituzten erabiltzaileei laguntza emateko metodologia" zabaltzea.

3. LAN-PLANA

Gida hau garatzeko, Argia Fundazioak eta Bizitegik konpromisoa hartu dugu proiektua egiteko, eta batera lan egiten duten hainbat taldek osatutako lan-egitura bat ezarri dugu, proiektuaren lidergoa eta espero diren emaitzak lortzeko behar diren baliabideak partekatzeko.

“Jardunbide egokiak” identifikatzeko lankidetza-lana egin da, “beren aktibismoarekin/komunitatean parte hartzearekin lotutako helburuak dituzten erabiltzaileei laguntza emateko”. Argia Fundazioko eta Bizitegiko zenbait pertsonak elkarlanean sortu dute, eta hainbat erakundetako pertsonen (Zubietxe, Gaude), Euskal Herriko Unibertsitateko (EHU) kolaboratzaile baten eta Errekalde auzoko (Bilbo) parte-hartze komunitarioari lotutako pertsona baten babes kritikoa/kontrastea izan du. Pertsona horiek lantaldeak egindako proposamenak baliozkotu dituzte.

1. Proiektuaren garapenari eusteko, hainbat mailatako lan-egitura eta -prozesua diseinatu dugu:
    - **Talde eragilea**: erakunde bakoitzeko 4 pertsonak osatzen dute taldea, eta horietako bat proiektuaren arduraduna da. Elkarlanean aritzen dira, bideratzaile baten laguntzarekin. Lanaren buru dira, eta erakunde bakoitzari enkarguak planteatzen eta helarazten dizkiote bileren arteko aldian. Bi orduz biltzen dira hiru astean behin. Bideratzaileak saio bakoitzaren ondoriozko dokumentazioa prestatzen du, eta proiektuko arduradunei ematen die barne-taldeek landu dezaten.
    - **Profesionalen barne-taldeak:** Erakunde bakoitzeko 8 pertsonak talde eragilearen enkarguak egiten dituzte, bideratzaile baten laguntzarekin. Profesional bakoitzak ordu bateko bakarkako lana egiten du, eta 1,5 orduko talde-saioa, adostasuna lortzeko.
    - **Erabiltzaile-taldea**: bi erakundeetako erabiltzaileak (8-15 erabiltzaile inguru), aktibismo-roletan eta/edo parte-hartze komunitarioan esperientzia dutenak. Profesionalekin batera lan egiten dute, bideratzaile baten laguntzarekin. Gehienez ordubeteko saioak lan-ziklo bakoitzean, profesionalek egindako materiala baliozkotzeko eta kontrastatzeko.
    - **Kolaboratzaileen eta erakundeen sareak** (Zubietxe, Gaude, Euskal Herriko Unibertsitatea eta lan komunitarioari lotutako pertsonak) idatzizko informazioa jasotzen du eta talde eragilearen lanari iruzkinak egiten dizkio. Bi orduko bileretan parte hartzen du. Hasieran, proiektua azaltzen da, eta, bukaeran, “jardunbide egokiak” identifikatzen dira.

2. Lan-egitura eta -prozesu horren emaitza da taldeek jardunbide egokiak identifikatzen dituztela “beren aktibismoarekin lotutako helburuak dituzten erabiltzaileei laguntza emateko”, **eremu** hauetan:
    - Barne-/kanpo-testuingurua sortu, erabiltzaileen parte-hartze eta aktibismo prozesuak sortu eta mantentzeko;
    - Parte-hartzea/aktibismoa bultzatzen duten jokabide eta rol profesionalak

3. Laguntzaileekin egiaztatu ondoren, ikuspegia berriz planteatu dugu, eta parte-hartzaileen/aktibisten ahotsa sartu dugu gida egiteko, haien bizipenak kontuan hartuta (elkarrizketak, galdetegiak).

4. Jardunbide egokiek etorkizunean planteatuko dizkiguten erronkak sartu ditugu gidan.

5. Azkenik, Jardunbide Egokien Gida aurkeztu eta gizarteratu dugu.

4. AKTIBISMOAREN ESPARRU TEORIKOA. ARGIA

"Aktibismoaren" ideiak "ezarritako zerbait" dakar berekin, eta pertsona batek "jarrera aktiboa" hartzen du horren aurka. Ideia horren arabera gizartea (Saco Álvarez) elementuz osatutako egitura da; batzuk oso egonkorrak dira eta beste batzuk aldakorragoak. Egiturari egonkortasuna ematen diona taldeen, erakundeen eta instituzioen ekintza gidatzen duten balio (zer den garrantzitsua), ohitura eta tradizioen multzoa da. Ideia eta errutina horiek zilegitzat hartzen dituzte, eta horien arabera ezartzen dituzte pertsonek rolen bidezko hierarkia eta bereizketa sozialeko irizpideak. Gizartea konplexu bihurtzen denean, rol berriak sortzen dira, forma berriak; konplexutasun-maila batera iristean, erakundeek eta taldeek aldatu egin behar izaten dute, eta aldaketak bultzatzen dituzte balio-sisteman eta beste elementu egonkor batzuetan.

Aldaketa soziala gizabanakoen edo taldeen arteko elkarreraginen prozesu kolektibo eta iraunkorra da. Gizartearen ibilbidea aldatzen du eta elementu guztiei eragiten die. Ez dago kausa bakarra, elkarrekin jarduten duten hainbat faktore baizik. Bestalde, aldaketak beti sortzen ditu erresistentzia eta tentsioak, eta gizarte-sistemek egonkortasunerako joera dute. Horretarako, hainbat estrategia erabiltzen dituzte, guztiak nolabaiteko derrigortze-mailarekin. Azkenik, gizartea desbideratzeei lekua egiteko bakarrik aldatzen da, ez aldatzearen kostua handia dela eta aldaketak onura argia dakarrela sumatzen denean.

Aldaketa batzuk kanpoaldetik datoz (inbasio-gerra bat). Sistemaren barruko aldaketak direnean, aldaketa horiek oinarritik eliteetarantz izan daitezke (gizarte-mugimendu autoantolatuak: ekologismoa); edo barne-gatazka eta kanpo-presioa atzemateen dituzten eliteetatik. Azken horretan eliteek gizartea inplikatzen dute eta, hala, aldaketaren aurkako erresistentzia murrizten dute (erakunde-aldaketa Argian). Bi zentzuen arteko tarteko puntu bat ere izan daiteke, batera edo bestera modu aldakorrean makur daitekeena.

Gizarte-aldaketarako agentea: aktibista

Baina zerk bultzatzen ditu pertsonak eta taldeak ezarritako errutinen aurka egitera?, gizarte-sisteman desoreka bat egotea izan daiteke azalpenetako bat; sistemaren funtzionamenduak ondorio negatiboak sortzen ditu pertsona edo talde batzuengan, gizartean onartutako ihes-balbula bat eskaini gabe (artea, kirola). Gizarte-sistemak nitxo gisa jokatzen du(Goscha, 2015), pertsona edo pertsona-talde baten habitat gisa ulertuta, eta bertan "aldaketaren baldintzak" ugaritzen dira, hau da, aldatzeko saiakerak errazten (edo geldiarazten) dituzten baldintzak.

"Aldaketa-nitxoaren" ideiak

banakako eta ingurumeneko faktoreak hartzen ditu kontuan. Ingurumeneko faktoreei dagokienez, bi nitxo-mota daude: harrapatzaileak eta gaitzaileak. Nitxo harrapatzaileetan honako hauek aurkitzen ditugu: pertsonen kategorizazio zurruna (rol estankoetan: hezitzaileak, erabiltzaileak), pertsonak beren kategoria berekoekin bakarrik erlazionatzen dira, ez dago garapenik, ez aintzatespenik, ez pizgarririk, ez ikasketarik, ez baliabiderik, eta harreman gutxi dago kanpoko errealitatearekin (psikiatrikoa erakunde total gisa). Nitxo gaitzaileetan, aldiz, askotariko baliabideak daude pertsona guztien eskura, askotariko pertsonen arteko gizarte-harremanen aukera zabala, ingurunearen, eta

komunitatearen aukeretara irekitzeko gaitasuna (komunitate-baliabideak). Pertsona baten nitxoaren kalitatea hobetzen laguntzen duten faktore indibidualen artean, hauek daude: helburuak eraikitzeko nahia eta gaitasuna, gaitasunak eta bere buruarenganako fedea. Azken alderdi hori, gaixotasun mentala duten pertsonen kasuan, zuzenean lotzen da estigma barneratuaren edo autoestigmaren ideiarekin. Ideia horri dagokionez, eragindako pertsonak gabezia pertsonal orokor eta iraunkorrak nabarmentzen ditu (ahula naiz, ez dut balio) eta bere ahalmenak alde batera utzi.

Nitxo gaitzaile honetan, uste dugu pertsonok bizi garela(Sampietro, 2026), eta bizitakoari esanahi argigarria ematen diogula. Errutinen aurka dagoen pertsonak gizarte-egituran duen rola birdefinitzeko prozesua bizi du, eta, horren ondorioz, “gizarte-aldaketaren eragile” bihurtzen da. Prozesu horretan: bere balioak berriz definitzen ditu (duintasuna duen pertsona bat da), bere lehentasunak eta xedeak ezartzen ditu (izan/egin nahi du), aurre egin beharreko abantailak eta arriskuak (iseka, isolamendua, zigorra) aztertzen ditu, eta jarduteko erabakia hartzen du. Prozesu horretan kontakizuna eraikitzen du, errutinak, arauak... aldatzeko ahaleginari, ikusezina izateagatik presioa jasaten duenean kalea okupatzeari zentzua ematen diona, inork leku bat eskaintzen ez dion espazio batean (García Belkhatir, 2020).

Talde-mailan, talde baten nitxoaren kalitatea hobetzen laguntzen duten antzeko faktoreak daude: ahalduntzea (erabakiak hartzerakoan), lehen pertsonan (erabiltzaile-protagonista), elkarri lagundu (esperientziagatik adituak direnen artean), batzar bidezkoa (kolektibo autogestionatuan jarduten du), parte-hartzailea eta beste talde batzuekin lankidetzan aritzen dena, eta estigmaren eta autoestigmaren aurka borrokatzen dena.

“Gizarte-aldaketarako eragile” den pertsonarentzat “nitxo” gisa jokatzen duen taldea, berez, laguntza-, zainketa-, komunitate-, etxe- eta existentzia-espazioa da (Avila & Pulido, 2020).

Aktibismoaren eragina

Osasun mentalean, ahalduntzea aktibismoaren oinarria da. Gakoa da: informazioa eskuratzea, komunikazio asertiboa, autoestimua, eta bizitzari eta komunitateari buruzko erabakiak hartzeko gaitasuna (Fundación SOYCOMOTU, s.f.). Aktibismoa, emozio kontrajarriei lotuta, ongizaterako onuragarria dela erakutsi dute (auto-eraginkortasuna, trebetasun sozialak...). Aktibismoaren ondorio onuragarritzat jotzen dira suspertze-prozesuan dauden pertsonentzat eta bizi diren komunitatearen ongizate biopsikosoziala hobetzeko. Talde aktibista batzuek eduki desberdinak dituzte: ia guztietan ohikoa da laguntza-sareak eta harreman-sareak egotea, eta horrek eragin positiboa du kideen ongizatean (Eiroa Orosa, 2012).

Antolaketa-mailan, antolakuntzaren ahalduntzeak bere barnean hartzen ditu antolakuntza-prozesuak (rolak bete, jarduerak diseinatu) eta -egiturak (batzarrak, ordezkariak), eta horiek parte-hartzea areagotzen eta erakundearen eraginkortasuna hobetzen dute, bere helburuak lortzeko. Epe ertain-luzera, parte-hartze prozesu horrek gogoeta eragiten du osasun mentalean ahalduntzea bultzatzen duen erakunde-motari buruz. Esperientziak erakusten du langileentzat zaila dela boterea lagatzea, eta neketsua eta beldurrez betea erabiltzaileentzat hura hartzea eta kudeatzea.

Maila sozialean, aktibismoak pertsonen balioa berriz formulatzera darama, kohesio sozialaren zentzua sortzen laguntzeko eta talde aktibistaren arazoarekiko sentsibilizazioa sortzeko (Agnetti, 2015).

5. KOMUNITATEAN IZAN ETA egon. EKINTZA KOMUNITARIOA BIZITEGI ELKARTEAREN PARTE-HARTZE PROZESUAN.

Bizitegi elkartea 1980tik ari da lanean Bilboko Otxarkoaga auzoan, gizarte-bazterketa egoera larrian dauden pertsonei heziketa-laguntzako programak eskaintzen. Proiektu hau ez zen ekimen planifikatu gisa sortu, komunitate bera osatzen zuten pertsonen arteko elkartasun ariketa praktiko gisa baizik.

Zailtasun handiak (ekonomikoak, pertsonalak, harremanetakoak, osasun fisikokoak eta mentalekoak) zituzten bizilagunak zeuden auzo batean, gaitasun handiak ere bazirela ikusteko gai izan ginen. Hainbat eragile komunitariok ikusi genuen, behar bezala elkartuta, elkarri laguntzeko sareak eratu genitzakeela. Sare horiek funtzionalak ziren, eta taldearen arazo asko modu eraginkorrean konpontzen zituzten. Horrela sortu ziren “Bizitegiak”, bizikidetza-unitate txikiak, bakoitzak bere ekarpena egiteko eta guztiek etekina ateratzeko.

Denborarekin, errealitate hori konplexuagoa bihurtu zen. Arreta profesional eta espezializatua izateko beharrak eta gizarteratze-programetarako finantzaketa publikoaren hazkundeak ahalbidetu zuten askotariko zerbitzu profesionalen sare bat sortzea, hala nola eguneko zentroak, ingurune irekiko gizarte- eta hezkuntza-arloko esku-hartze taldeak, egoitza-zerbitzuak eta profil soziosanitarioak dituzten diziplina anitzeko taldeak. Dibertsifikatuz, profesionalizatuz eta teknikoki hobetuz hazi zen, eta erakunde publikoek pertsonak artatzeko bitartekari-lanak egin genituen. Hala ere, joan-etorri horren ondorioz, ez ginen lehen bezain bizilagunak. Bestela esanda, “komunitatekoa izatetik” “komunitatean egotera” pasatu ginen. Gaur egun, oreka dago zerbitzu-sare sendo eta askotariko bat izatearen eta ingurune komunitarioetan auzotasun-harreman bat izatearen artean.

Laurogeiko hamarkadan Euskadin izandako gizarte-krisiek, 2008koek eta COVID-19aren pandemia globalak berretsi egin dute komunitateak mobilizazio eta esku-hartze sozialaren ardatz egituratzaile garrantzitsua dela. Krisi horiek agerian utzi dute gizarte-eragileek beren ingurunearen defentsan parte hartu behar dutela, eta tokian tokikotik egituratutako gizarte global baten ideia indartu behar dela.

Azken urteotan, gure praktiken hausnarketa kritikoaren bidez eta gizartean etengabe gertatzen diren aldaketak aztertuta, gizarteratzeko eta kohesio sozialeko prozesuak errazten dituen esku-hartze eredu bat sortu dugu. Eredu horrek pertsonen autonomia bultzatzen du, eta parte-hartze komunitarioan duen eragina handitzea du helburu.

Bizitegi elkartearen programek bizi-proiektu bat eskaintzen dute, parte-hartzaileen ongizate integralean eta zainketen jarraitutasunean oinarritua. Prozesu horretan, komunitatearen parte izatea eta egotea funtsezkoak dira kolektiboaren berreskurapenerako, identitate-berreraikuntzarako eta ongizaterako. Pertsona bakoitzaren bizitza-ibilbidearen unearen araberako beharrei erantzuten die gune horrek.

Hala ere, gure lurraldean eta maila globalean gizarte-desberdintasunak areagotu egin dira, eta horrek gure kolektiboan, auzoetan eta hirian izan duen eraginak ekintza eta parte-hartze komunitarioaren ardatz egituratzailea dibertsifikatzera eraman gaitu. Horrela, gure parte-hartze proiektua gizarte-mobilizazio eta -sentsibilizazioarekin ere aberastu da.

Beraz, Bizitegi gizarte-erakunde bat da, parte-hartzaileen ongizate subjektiboa handitu eta lurralde hurbilenean gizarte-kohesioa sustatu nahi duena, parte-hartze komunitarioan eta herritarren eraikuntzan oinarritutako eredu baten bidez, erantzunkidetasun globalarekin bat etortzeko.

Parte-hartze komunitarioaren ibilbideak eta erronkak Bizitegin

Bizi-esperientzian, gure parte-hartzaileen eta gertuko erakundeen hausnarketa kolektiboan oinarrituta, ebidentzia zientifikoarekin batera, Pedagogia Sozial Komunitarioaren (PSK) gizarte- eta hezkuntza-arloko esku-hartze ereduan inspiratzea erabaki dugu. Eredu pedagogiko horrek pertsonen bizi-kalitatea eta ongizate subjektiboa hobetzea du helburu, eta, aldi berean, gizarte-kohesioa sustatzen du, komunitateko eragile guztien parte-hartzearen bidez (Morata García, 2014).

PSKren eta Bizitegiren proiektuaren arteko antzekotasunak helburu komunetan oinarritzen dira, hala nola komunitatearen sentsibilizazioa lantzen duten proiektuak, espazioak eta metodologiak sortu parte-hartzaileen ahotsaren bidez. Ekintza horiek aukera ematen dute estigmen, aurreiritzien eta gizarte-bazterketak sortutako oztopoen aurka borrokatzeko.

Bizitegiko parte-hartzaileek beren nortasuna birdefinitu ahal izan dute komunitatearen aurrean, Zenbatu antzerkian, Locura Feliz irrati komunitarioan, institutu eta unibertsitateetako ikasleekin egindako topaketetan (World Ganchito), Homeless Film Festival jaialdian edo Aurkigune eta antzeko proiektuetan parte hartuta. Estigma soziala atzean utzi dute eta ikuspegi berri batetik irudikatu dute euren burua: aldaketarako eragile gisa.

Komunitatean parte hartzeak galdera berriak sustatzen dituen ezagutza eman behar die inplikatutako pertsona guztiei. Horrek gizarte-bazterketa prozesu estatiko gisa ulertzeari uztea eskatzen du. Robert Castel-ek deskribatzen duen bezala, funtsezkoa da pertsona bat dagoen egoeraren eta datorrenaren arteko erlazioa aztertzea. Muturreko egoerei ez zaie autonomia eman behar. Periferietan gertatzen dena zentroan gertatzen denarekin integratu behar da, pertsonen eta kolektiboen lotura sozialetan hausturak eta hauskortasunak identifikatzeko.

Azkenik, parte-hartzea gizarte-arloko ikaskuntza da, pertsona bakoitzaren eta haren bizitzaren arteko harremanetan ulertzen dena. Erantzunkidetasunaren eta gizarte-eraldaketaren arteko lotura bizi-esperientziek eta esperientzia horien kontzientziazio-mailak zehazten dute.

6. KOMUNITATEAN PARTE HARTZEN DUTEN AKTIBISTEN IKUSPEGIA

Argia eta Bizitegi inguruko 11 aktibista elkarrizketatu ditugu, komunitateetan aktibista/parte-hartzaile gisa duten esperientziaren inguruan. Haien kontakizunak aztertuta, aktibismoa eta komunitateko parte-hartzea zer diren adierazten diguten zenbait ideia atera ditzakegu.

Elkarrizketetan parte hartu duten pertsonek ekarpenak egin dituzte, eta 4 mota hauetan sailka ditzakegu:

- **ZER DA AKTIBISMOA-PARTE-HARTZEA?** Hainbat ikuspegi daude:
  - Prozesuaren fase guztietan parte hartu.
  - Kide izan, komunitatearen parte izan, inklusioa. Beste batzuekin konektatu.
  - Kausa baten aldeko borrokaren parte izan. Helburu bat lortzeko mugimendua: justizia soziala, eskubideen defentsa. Aldaketa, eraldaketa soziala, globalean eragina sortu.
  - Osasun mentalaren normalizazioaren alde borrokatu.
  - Dibertsioa.

- **AKTIBISMOA - PARTE-HARTZEA GARATZEKO EREMUAK:** Hainbat arlotan errepikatzen den jokabidea da: eskolan, lanbidean, boluntario komunitario eta nazioartekoan, kulturan, antzerkian, elkar laguntzeko agentean, feminismoan, eguneroko aktibistan. Nire ingurua, eguneroko esparru komunitarioan, osasun mentala, langileen mobilizazioak, greba orokorrak, auzoetako jaiak, aisia-klubak, gazte-mugimenduak.

- **AKTIBISMOAK - PARTE-HARTZEAK NORBERAREN BIZITZAN NOLA ERAGITEN DU?:**
  - Begirada zabaltzen du, aldaketarako tresna da: babestu, defendatu, kausa komun batekin bat egin. Aldaketa sozialen parte izan.
  - Partaide izatearen sentimendua, ongizate pertsonala, itxaropena, nire bizitzaren motorra da, nire balioen alde borrokatu. Garapen pertsonala. Nire lekua zein den jakin.

- **BESTEENGAN/INGURUNEAN DUEN ERAGINA, GIZARTEARI EGITEN DION BALIO-EKARPENA**
  - Pertsona guztiak batera/ Globalean eragiten dute. Kausa globalengatik borrokatu. Parte hartzeko eskubidea gauzatu
  - Osasun mentalean, pertsonak dira, lotsarik gabe hitz egin dezakete gaixotasun mentalaz. Estigmaren aurka borrokatu, osasun mentala agerian utzi

  - Pertsonen protagonismoa. Parte hartzeko aukerak eskaintzen dizkie pertsona eta kolektibo gehiagori.
  - Auzoei balioa eman

Aktibistek/parte-hartzaileek eskaerak egiten dizkiote GIDAri:

- Hizkuntza erakargarria, erraza, irisgarria, bisuala. Hizkuntza argia.
- Erabiltzaileek hasieratik parte har dezaten eta gure ekimenak diseina ditzaten bultzatu.
- Elur-efektua edo efektu biralizatzailea (gidaren ibilbidea: banaketa, sozializazio-bideak, izaera berritzailea).
- Bitartekaritza-eragina: erabiltzaileak ikusarazi eta parte hartzera erakartzeko ahalmena.

7. JARDUNBIDE EGOKIEN GIDAREN PLANTEAMENDUA

Hasieran, deskribatutako esparru teorikotik abiatuta, hainbat galdera zerrendatzen ditugu, eta lan-taldeek galdera horiei erantzun beharko diete.

JARDUNBIDE EGOKIEN GIDA IZANGO DENARI BURUZKO GALDERAK	Erakundea izanik, zer erraztasun edo oztopo jartzen ditugu parte-hartze/aktibismo prozesu horiek sortzeko eta mantentzeko?
	Nola identifikatzen ditugu gizartean prozesu parte-hartzaile horiek sortzeko eta mantentzeko aukerak?
	Nola sortzen dugu sarea laguntzen ditugun pertsonen parte-hartze eta aktibismo-prozesuak mantentzeko?
	Nola sartzen ditugu boluntarioak eta/edo beste gizarte-eragile batzuk parte-hartze eta aktibismo prozesuetan?
	Nola ematen diogu balioa gure auzo, komunitate eta testuinguruen garapen komunitarioari?
	Zer eginkizun du profesionalak parte-hartzea sustatzen eta motibatzen? Profesionalen zer gaitasunek eta portaerek bultzatzen dute pertsonen parte-hartzea/aktibismoa? *(fase bakoitzean)*
	Zer eginkizun dute profesionalek pertsonen banakako itxaropenen arabera laguntzeko?

Hortik aurrera, gure jardunbide egokiak deskribatzen hasten gara. Lehen emaitza horiek laguntzaile-taldearekin egiaztatzeak agerian uzten du planteamendua sinplea dela eta ikuspegi holistikoago bat hartu behar dela, ulertarazteko zertan datzan “aktibismoa/parte-hartzea sustatzeko” jardunbide horien arrakasta inplikatutako eragile guztien ikuspegitik. JARDUNBIDE EGOKIEN gida bat sortzeko asmoa birplanteatu dugu, “*norberarentzat eta komunitatearentzat baliagarria den bizi-proiektu bat garatzeko erabiltzaileek dituzten itxaropenei erantzuteko*”, ikuspegi sistemiko batetik.

Orain, gure erakundeen portaeran jartzen dugu enfasia. Hargatik ez dugu ahaztu behar eragiten digun eta eragiten diogun gizarte-ingurune eta -esparru baten parte garela.

Ikuspegi sistemikoa errealitateari begiratzeko modu bat da, hura ulertzeko aukera ematen diguna, eta, aldi berean, hura aldatzeko gakoak eskaintzen dituena. Hemen, “ikuspegi sistemikoaren” bertsio oso sinplifikatua proposatzen dugu, hau da, erabiltzaileen eskariei erantzuteko behar den gutxienekoa.

Hala, bada, sistemen eta azpisistemen ordena bat ezarriko dugu, sektorialenetik orokorrenera; maila bakoitzean ordena horren emaitza, emaitza partziala/emaitza globala definituko dugu; zer eragilek

jarduten duten, nola elkarreragiten duten eta zer emaitza sortzen dituzten identifikatuko dugu. Zehazkiago, hau egin behar dugu:

- GIZARTE-SISTEMA OROKORRAREN esparruan (hau da sistemarik globalena, 1. maila, berez bizirauteko kopiatu nahi dena), **KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE-HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMA** identifikatzen dugu (orain aztertzen ari garena eta gida honen xedea, 2. maila, “gizarte-sistema orokorrean” aldaketak egitea bilatzen duena). Horren barruan *Testuinguruak Sortzeko, Aktibismoa Sustatzeko Jokabideak Gauzatzeko eta Komunitatean Parte Hartzeko* azpisistemak daude (3. mailako jardunbide egokien multzo bakoitza, goi-mailako helburua erraztea helburu duena).
- **KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE-HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMAREN** emaitza da *aktibismo- eta partaidetza-aukerak sortzea hala nahi duten erabiltzaileentzat*. Emaitza partzial horrek sistema sozialari eragiten diola diogu, “*gizarte-aldaketa*” sortzen baitu.
- Agenteak hainbat dira: Laguntza jasotzen duten erakundeetako aktibistak/parte-hartzaileak eta hainbat mailatako profesionalak **KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE-HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMAREN** parte dira. Beste aktibista/parte-hartzaile batzuk ere baditugu, beste erakunde batzuk, eta herritarrak oro har. Eragileek elkarri eragiten diote, eta emaitza orokorra lortzen laguntzen duten emaitza partzialak sortzen dituzte.
- “*Testuinguruak Sortzeko, Aktibismoa Sustatzeko Jokabideak Gauzatzeko eta Komunitatean Parte Hartzeko*” azpisisteman eragile hauek parte hartzen dute: erakundeko aktibistak/parte-hartzaileak/profesionalak/kudeatzaileak. Horiei guztiei eragiten diete **KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE-HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMAKO** beste eragile batzuek eta gizarte-inguruneak.
    - Hainbat azpisistema mota identifikatu ditugu, JARDUNBIDE EGOKIAK deitzen diegunak, horietan eragileen arteko elkarrekintzek emaitza desberdinak sortzen baitituzte: barne-testuingurua sortu, kanpo-testuingurua sortu, eta jokabide eta rol profesionalak definitu.
    - Barne-testuingurua sortzeko eta kanpo-testuingurua sortzeko azpisistemetan, erakundeetako kudeaketa-estamentuek hartzen dute parte, batez ere, lehenengo kasuan.
    - *Jokabide eta rol profesionalak definitzeko* azpisisteman, zuzeneko arretako profesionalak eta erabiltzaileak dira eragile nagusiak.
- Aktibistak/parte-hartzaileak, bestalde, erabiltzaile diren erakundeetatik nahiko independenteak dira, eta JARDUNBIDE EGOKIAK sortzen jarduten dute; eta, aldi berean, **KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE-HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMAKO** eragileak dira, eta *aktibismo- eta partaidetza-aukerak sortzen dizkiete hala nahi duten erabiltzaileei*.

Eskema hau proposatzen dugu, GIDA honetan **KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE-HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMA** nola ulertzen dugun eta gure JARDUNBIDE EGOKIEK haren funtzionamenduan duten zeregina islatzeko.

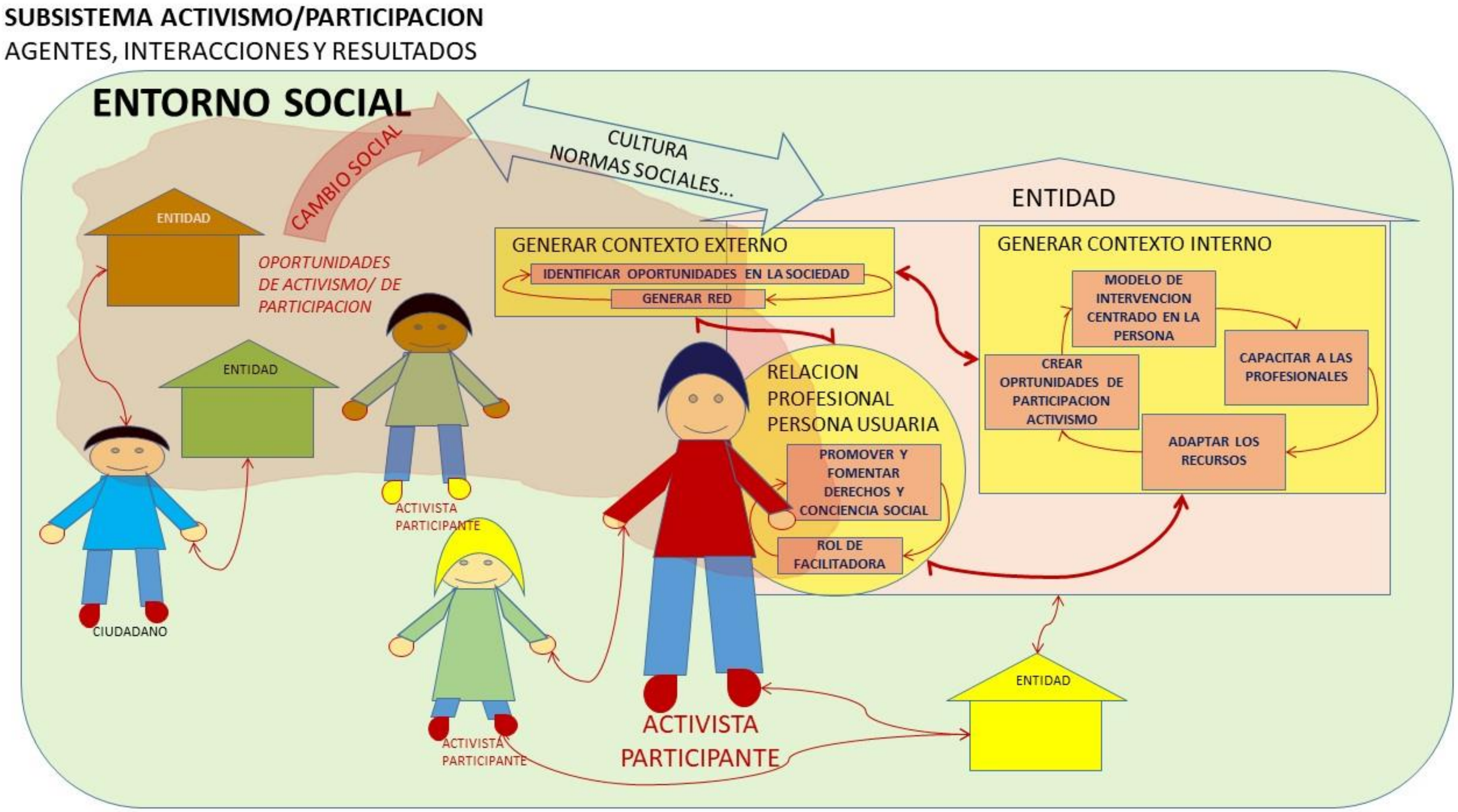

8. JARDUNBIDE EGOKIAK

A. BARNE-TESTUINGURUA SORTZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK:

KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE-HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMAREN barruan, interakzio batzuk daude, nagusiki erakundeetako kudeaketa-estamentuen artean, baina baita gainerako profesionalekin eta gainerako erabiltzaile eta aktibistekin ere. Interakzio horietan, gainera, eragin handia dute erakundeetatik kanpoko faktoreek (ekonomikoak, lanekoak, erabiltzaileei, kolaboratzaileei eta abarri buruzko diskurtso sozialak).

Interakzio horiek erakundearen *barne-testuinguru* bat sortzen dute, eta horrek aukerak eta laguntzak sor daitezkeen marjinak ezartzen ditu *baliotsua den bizi-proiektu bat garatzeko itxaropena duten erabiltzaileentzat eta komunitatearentzat*.

BARNE-TESTUINGURUA SORTZEKO lau JARDUNBIDE EGOKI deskribatu ditugu. Banaka azter ditzakegu, baina batera jarduten dute, eta ezinbestekoak dira. Hauek dira:

- Pertsonak ardatz dituen esku-hartze eredu bat garatu
- Profesionalak gaitu pertsonengan oinarritutako eredua garatzeko
- Baliabideen antolaketa egokitu
- Erabiltzaileek baliabideetan parte hartzeko aukerak sortu

A.1 Pertsonak ardatz dituen esku-hartze eredua garatu

JARDUNBIDE EGOKIAREN IZENA: Pertsonak ardatz dituen esku-hartze eredu bat garatu

ADIBIDEA: Bizi-kalitatearen eredua (Verdugo), kode etikoa, partaidetza-eredua, laguntza, lan-figurak: Erreferentzia, bideratze-teknika

HELBURUA: Erakundea pertsonak ardatz izatera bideratuta egon. Pertsonak beren bizitzaren eta parte hartzen duten baliabidearen protagonistak direla bermatu.

GIZARTEA	ERAKUNDEAK		AKTIBISTAK		EMAITZA
Rolak betetzeko aukerak sortzen ditu **Testuinguru berriak sortzen ditu** **Irtenbide komunitario eta bateratuak behar dituzten**	1. Erreferentziazko eredu teorikoak identifikatzen ditugu: Beste erakunde batzuei kontsulta egiten diegu, ikerketak.	• Erakundearen identitatea: xedea, ikuspegia, balioak... • Plan estrategikoa: aktibismoa/parte-hartzea oinarri • Agintaritza teknikoa: Ebidentzia zientifikoa, bibliografia (Pere Tarres Unibertsitatea, Sainsburyren 10 erronkak, INTRAS, EHU. Auzoetan Bizi	Zein kanpo- eta barne-testuingurutan parte hartu nahi duten zehazten dute. Bizi-kalitatea, bizitza ona zer den jakiteko irizpideak Parte-hartze prozesuetarako irizpideak legitimatzen eta ezartzen dituzte		AKTIBISTAK • Aktibismoa garatzeko testuingurua aurkitzen dute GIZARTEA • Promesa: pertsonek aktibismoa garatzeko aukerak izan ditzakete • Gizarteak errealitate desberdinak
	2. Gure erabiltzaileen beharrak elkarrekin aztertzen ditugu.	Erabiltzaileen eskaerak/beharrak, entzun egiten zaie: baterako ebaluazio integrala, jarraipenak, itxaropena (erreferentziako profesionala); eskaeren, iradokizunen eta kexen erregistroa, iradokizunen postontzia, asteroko batzarrak, ordezkarien bilerak; kontuak ematea; gogobetetze-inkestak, foku-taldeak			
	3. Ereduak	Erakundearen esparruekin bat eginik, prozedurek			

arazo zehatzak **Pertsonen elkarbizitzari eta autonomiari buruzko eskaerak**	erakundearen errealitatera egokitzen ditugu: **komunitateko aktibistei eta parte-hartzaileei laguntzeko eredu bat definitzen dugu**, eta profesionalen prozedurak eta errutinak deskribatzen ditu.	modu orokorrean deskribatzen dute arlo bakoitzean nola egiten den lan, aldi berean pertsona bakoitzaren indibidualtasuna errespetatuta eta haren autonomia eta protagonismoa sustatuta. Erabiltzaileek prozeduretan parte hartzen dute Kanpo-kontrasteak bilatzen ditugu, eta prozedurak aldian-aldian berrikusten ditugu, etengabeko hobekuntza bermatzeko	Bizi-proiektua garatzeko eskaerak eta parte hartzeko asmo pertsonalak Prozesuaren protagonistak: helburua, prozesua eta jarduera-rola definitzen dute		ulertzeko aukerak ematen ditu ERAKUNDEA • Ekintzaileentzako laguntza-eredu bat du
Aldaketei lotutako behar zehatzak.	4. Erakunde osoa zabaltzen dugu, maila guztietan.	• Koordinazio-guneak: (Linces) jardunbide egokien koordinazioa, segurtasun-arriskuak kudeatzeko koordinazioa, parte hartzen duten pertsonen aholku-batzordea • Jarduera-eremuak: esku-hartze unitateak, jarduera komunitarioak, pilotuak	Ezagutza eta esperientzia lehen pertsonan		
Arauak	5. Hedapenaren jarraipena egiteko eta emaitzak ebaluatzeko tresna bat diseinatzen dugu.	• Jarduera, prozesua eta gogobetetzea erregistratzen ditugu: SIGECA kudeatzaile klinikoa, landa-egunkariak, • Hobekuntza-ekintzak ebaluatu eta proposatzen ditugu: kanpo- eta barne-ikuskapenak, bezeroei kontuak ematea, prozesu-adierazleak eta emaitza.			

A.2 Profesionalak gaitu pertsonengan oinarritutako eredua garatzeko

JARDUNBIDE EGOKIAREN IZENA: Profesionalak gaitu pertsonengan oinarritutako eredua garatzeko **ADIBIDEA: laguntza eman, pertsonan oinarritutako arreta, gaitasunen esparru-dokumentua, prestakuntza-plana, hobekuntza profesionalerako plana.**				
HELBURUA: Profesionalek eredua garatzeko behar diren gaitasunak dituztela bermatu.				
GIZARTEA	**ERAKUNDEAK**		**AKTIBISTAK**	**EMAITZA**
Parte-hartze prozesuak gauzatzeko beharrak eta irizpideak **Ezagutza trukatzeko guneak** **Funtsezko ezagutza duten eragileak**	1. Zer gaitasun diren beharrezkoak identifikatu. Gaitasunak arlo edo lanpostu bakoitzera egokitu	Profesionalei eskatzen zaizkien gaitasunetan, **komunitateko aktibistei eta parte-hartzaileei laguntzeko eredua** islatzen dugu. Laguntza emateko gaitasuna funtsezkoa da Profesionalen profilak zabaltzen ditugu: graduak eta lanpostu bakoitzaren eskakizunak. Pertsonak gaitasunen arabera kudeatzeko sistema bat ezartzen dugu.	Ezagutza kritikoa eta esperientzia osasun mentalean Komunikazio-behar zehatzak Parte hartzeko eta aktibista izateko testuingurua ezagutu Etengabeko hobekuntzarako	AKTIBISTAK • Aktibismoa garatzeko laguntza dute • Trebatzaile-rola hartzeko aukerak GIZARTEA: • Parte-hartze prozesuetak o laguntzari buruzko funtsezko
	2. Beharrezkotzat jo ditugun gaitasunetan trebatu.	Urteko trebakuntza-plana eraikitzen ari gara • Profesional guztiei hasierako laguntza emateko prestakuntza eman • Etengabeko prestakuntza Aktibistak trebatzaile gisa hartzen ditu		

Lan komunitariok o aukerak **Erakundeengan eta profesionalen gan eragiten duten gizarte-aldaketak**	3. Gaitasunen ebaluazioa.	Arduradunak eta profesionalak azken horren gaitasunen jardunari buruzko ebaluazioa eta autoebaluazioa egiten dute, eta haien ikuspegiak alderatzen dituzte, **komunitateko aktibistei eta parte-hartzaileei laguntzeko ereduaren esparruan.**	irizpideak Eskumenak definitzeko laguntza-beharrak eta irizpideak Aktibismoa garatzeko prozesu pertsonalaren arabera egokitutako erantzunak behar dituzten premia zehatzak.		ezagutza ERAKUNDEAK • Laguntza emateko profesional gaituak
	4. Norbanakoaren garapen profesionalerako plana.	Arduradunak eta profesionalak azken horren garapen-plan bat adosten dute, bi aldeen konpromisoetan oinarrituta. Helburua profesionalen lana hobetzea da, komunitateko aktibistei eta parte-hartzaileei laguntzeko.			
	5. Gaitasunen arabera pertsonak prestatzeko eta kudeatzeko sistemak emaitzetan duen eragina ebaluatu.	Hobekuntza ebaluatu funtsezko emaitzetan: osasunaren egonkortasuna eta erabiltzaileen bizi-proiektuaren garapena eta haien gogobetetzea.			

A.3 Baliabideen antolaketa egokitu

JARDUNBIDE EGOKIAREN IZENA: Baliabideen antolaketa egokitu

ADIBIDEA: Txokogurea (Bizitegi); Argiako Eguneko Ospitalearen baliabidea aldatu, astero 4 jarduera-guneetan batzarrak egon daitezen; Aurkigune (Bizitegi)

HELBURUA: Baliabideetan esparru teorikoak eraginkortasunez ezartzen direla bermatu.

GIZARTEA	**ERAKUNDEAK**		**AKTIBISTAK**		**EMAITZA**
Erkidegoko prozesuak egiaztatzen eta legitimatzen ditu **Baliabideak batu**	1. Baliabidearen egungo diseinuak erabiltzaileen aktibismoa/parte-hartzea oztopatzen duen marruskadura-puntuak identifikatu.	Baliabideen egungo egoera aztertu, erabiltzaileekin batera. • funtsezko emaitzak eta erabiltzaileen gogobetetzea: jasotako laguntza (aisia, gozamena, parte-hartzea, autogestioa, zerbitzuaren kalitatea, azpiegiturak), bizi-proiektuaren garapena, osasunaren hobekuntza/egonkortasuna • Komunitatearen baliabideak • Profesionalen itxaropenak/gaitasunak	Prozesu guztiak egiaztatu, ebaluatu, haien jarraipena egin eta egiaztatu Aktibismoaren garapen-eremuak		AKTIBISTAK: • Aktibismoaren jarduera-eremuak GIZARTEA:
Erakundeok erantzun behar diegun gizarte-erronkak.	2. Arazoei/beharrei erantzun hobeak bilatu	Zaintza, beste lekuetan egiten ari direna ikusi Gure praktika beste erakunde batzuetan arrakastaz egindakoarekin alderatu • erreferentzia-esparruak bilatzen dituzte Errealitatearen azterketa ugari	Ingurune komunitarioa eta haren beharrak ezagutu		• Hainbat arlotan parte hartzeko aukerak
	3. Hobekuntza-arloak identifikatu eta	Egungo egoera eta egoera ideala alderatu. Beharrak eta eskura dauden baliabideak identifikatu: dirua, giza			ERAKUNDEAK:

Parte-hartze eremuak	erabilgarri dauden baliabideen arabera lehentasunak ezarri	baliabideak, besteekiko lankidetza, beste batzuen parte-hartzea.			• Jarduera dibertsifikatu • etengabe hobetzeko sistematika eduki behar da
	4. Ekintza-plan txikietan oinarritutako antolamendu-aldaketarako prozesua diseinatu eta ziklikoki gauzatu, eta horietako bakoitzean ikasi eta hurrengoan hobetu.	Aldaketarako helmuga bat adostu eta profesionalen eta erabiltzaileen artean batera sortutako ekintza-plan txikiak diseinatu • Erabili nahi diren balioak, lanaren helburua eta erabakiak hartzeko irizpideak adostu • Proiektu bakoitzerako baliabideak esleitu • Proiektu pilotuak/jarduera esanguratsuak diseinatu parte-hartzaileentzat: ekintzak, parte-hartzaileak egitean izango diren rolak (beharrezkoa izanez gero), rolak egokitu • Erabiltzaileek eta profesionalek behar dituzten laguntzak adostu • Planen jarraipena eta hobekuntza egiteko formulak adostu			

A.4 Erabiltzaileek baliabidean parte hartzeko aukerak sortu

<table>
<tr><td colspan="6">JARDUNBIDE EGOKIAREN IZENA: Erabiltzaileek baliabideetan parte hartzeko aukerak sortu</td></tr>
<tr><td colspan="6">HELBURUA: Pertsonek erabakiak hartu ahal izatea eta beren bizitzaren parte aktiboa izatea (protagonismoa).</td></tr>
<tr><td>GIZARTEA</td><td colspan="2">ERAKUNDEAK</td><td>AKTIBISTAK</td><td></td><td>EMAITZA</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Gizarte-arazoak

Interakzioa gizarte-eragile desberdinekin

Prozesuak elkarrekin sortzeko aukerak

Parte hartzeko aukerak</td><td>1. Aktibismo-eta partaidetza-aukerak sortu.</td><td>Komunitateko aktibistei eta parte-hartzaileei laguntzeko ereduaren esparruan
• Norberaren erakundeetan espazioak identifikatu eta birformulatu, erabiltzaileek aktibismoan jarduteko/parte hartzeko aukera izan dezaten
• Aukerak identifikatu, erabiltzaileek aktibismoa egin edo parte hartu dezaketen ingurunean
• Espazio (eta parte-hartze dinamika) seguruak direla bermatu, pertsonek kalterik jasango ez duten lekuak (beren borondatetik kanpoko eskakizunak, gainkarga…)</td><td rowspan="2">Parte hartzeko guneak identifikatu

Parte hartzeko espazioak elkarrekin sortu

Aktibismo-espazioen dinamizatzaileak

Parte-hartzearen modelatzaileak eta</td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2">AKTIBISTAK:
• Prozesuak errazteko eta dinamizatzeko lanak egiteko aukera
• Aktibismoa garatzeko hainbat esparrutako eremuak eduki
• Aktibista gisa hazi (erronkei erantzun)
GIZARTEA:
• Parte hartzeko eremuak ditu
• Prozesu parte-hartzaileetan eragile izateko aukera</td></tr>
<tr><td>2. Parte hartzen duten aktibistei protagonismoa eman</td><td>Erabiltzaileak jardueraren erdigunean jarri
• Haien itxaropenak eta mugak ezagutu eta errespetatu (elkarrizketa formalak eta informalak)
• Askatasunez adierazteko aukerak/guneak sortu: batzarra, aktibista-taldea profesionalen laguntzarekin</td></tr>
</table>

Parte hartzeko egiturak eta eremuak		eta gabe • Laguntzaren erabilgarritasuna bermatu: herritarren batzarra, laguntza, aktibisten/erabiltzaileen prestakuntza • Parte-hartzeko prozesu/ekitaldiak zaindu: hizkera erraza, deialdi/helburu/rol… argiak, irisgarritasuna (ordutegia, kokapena), malgutasuna (pertsona bakoitzak bere konpromisoa ezartzen du), gardentasuna	motibatzaileak beren lankideentzat Aukerak sortzen dituzte Aktibismoa garatzeko erronkak eta behar berriak Aktibismoaren garapen-eremuak Parte hartzeko prozesuen kalitate-irizpideak		• Gizarte-arazoak konpontzeko tresnak ERAKUNDEAK: • Lankide dituzten aktibistak • Pertsonei laguntzeko tresna **berriak**
	3. Pertsona guztien aktibismoa/parte-hartzea erraztu	Erabiltzailea jardueraren erdigunean jarri. Pertsona bakoitza bakarra eta baliotsua dela onartu: • Elkarrizketa esanguratsuak egin (gustuak, beharrak, gaitasunak, gogobetetzea) • Bere ekimenetan lagundu: bere erabakien kontrola har dezan erraztu, arrisku inplizituen kudeaketan lagundu. • Beste aktibista/parte-hartzaile batzuekin eta pertsonekin orokorrean laguntza- eta afektu-sare bat eraikitzen lagundu			
	4.Aktibismoan parte hartzeko/aritzeko prozesua berrikusi eta	Erabiltzaileekin batera parte hartzeko espazioa nolakoa izan den eta zer gogobetetasun duten ebaluatu. Ebaluazio-tresnak: Gogobetetze-inkestak Kontuak eman Prozesuaren talde-ebaluazioa			

	hobetu				

B. KANPO-TESTUINGURUA SORTZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK:

KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMAREN barruan, beste interakzio batzuk daude, batez ere erakundeetako kudeaketa-estamentuen, gainerako profesionalen, erabiltzaileen eta aktibisten, eta beste erakunde batzuetako eta komunitateko pertsona garrantzitsuen artean. Berriro ere, kanpoko faktoreek eragin handia dute (ekonomikoak, lanekoak, gizarte-diskurtsoak erabiltzaileekiko eta abar).

Interakzio horiek *kanpo-testuinguru* bat sortzen dute erakundean, eta horrek ezartzen ditu komunitatean aukerak sor daitezkeen marjinak eta *beretzat eta komunitatearentzat baliotsua den bizi-proiektu bat garatzeko itxaropena* duten erabiltzaileentzako laguntzak".

KANPO-TESTUINGURUA SORTZEKO BI JARDUNBIDE EGOKI deskribatu ditugu. Banaka azter ditzakegu, baina batera jarduten dute, eta bat bera ere ezin da alde batera utzi. Hauek dira:

- Aktibismo-aukerak eta gizartean parte hartzeko aukerak identifikatu
- Sarea sortu

B.1 Aktibismo-aukerak eta gizartean parte hartzeko aukerak identifikatu

JARDUNBIDE EGOKIAREN IZENA: Aktibismo-aukerak eta gizartean parte hartzeko aukerak identifikatu

ADIBIDEA: Aisialdiko talde txikiak. Auzoko jaiak, tailerrak. Martxoak 8, Ibilaldia. Sentsibilizazio-jardunaldiak. Vinilo irratia. EHU. Alehop/World Ganchito. Boluntariotza. Horma-irudi komunitarioa. Ondareari buruzko jardunaldia.

HELBURUA: Pertsonak komunitatearen parte sentitzea. Pertsonak pertsona gehiagorekin eta ohiko ingurunetik aldenduta erlazionatzea. Pertsonak herritar gisa aitortuak sentitzea. Erabiltzaileek parte hartzea. Luzaroan iraun dezala. Jende guztiak bere lekua duen gizarte (auzo) bat. Komunitatea sortzea.

GIZARTEA	**ERAKUNDEAK**		**AKTIBISTAK**		**EMAITZA**
Parte hartzeko aukerak sortzen dituzten helburuak eta gizarte-behar eta -erronkak planteatzen ditu **Parte-hartze/aktibismoko gune egituratuak,**	1. Gizarteak eta erakundeek zer nahi/behar duten entzun.	Inguruneari buruzko informazioa kontuan hartu • Sare sozialak, tokiko egunkariak, WhatsApp taldeak, kartelak. • Komunitateko topaketetan/foroetan, auzoetan, parte hartu. • Gertuko elkarteekin elkarlanean aritu: Auzo-elkarteak. Gizartearentzat/auzoarentzat garrantzitsuak diren uneak identifikatu eta parte hartu. • Ingurunearen nortasuna ezagutu eta auzoko jaietan, proposamenetan edo aisialdiko jardueretan egon. • Komunitate egiten gaituena ikusi: beharrak, aukerak. • Onura komuna eskaini. Entzuteko espazioak sortu (laguntza): Komunitateko/erakundeetako eragileak gure espazioetara erakarri. • Gure deialdiak zaindu: erabiltzaileentzako protagonismoa, erritmoak eta	Esperientzia pertsonala eta komunitatean parte hartzen jakin Hainbat esparrutan parte hartzeko interesak: politikoak, hezkuntzakoak, komunikaziokoa k		AKTIBISTAK: • Harremanak izateko, parte hartzeko eta aintzat hartzeko aukerak • Eskubideak erabiltzeko aukera GIZARTEA: • Parte hartzeko aukerak • Hainbat parte-hartze eremu,

formalak eta ez-formalak.		hizkuntza egokitua. • Espazio segurua eskaini.	Laguntza-beharra		beharrei erantzuteko ERAKUNDEAK: • Elkarlanerako aukerak
Tamaina eta eraketa askotariko komunitateetako kide izateko aukerak, helburu komun batekin	2. Nola parte hartu nahi dugun eta gaitasunak zein aktibismoren bidez garatu nahi ditugun zehaztu.	Erabiltzaileek komunitatean parte hartzeari eta aktibismoari buruz dituzten asmoak adierazteko espazioak eta harremanak sortzen ditugu: • Elkarrizketa esanguratsuak egin. Itxaropenak eta interesak jaso. • Eztabaidarako eta argudiatzeko guneak sortu. Denbora eta uneak errespetatu, hizkera eta dinamikak zaindu. Erabiltzaileek aktibismoan parte hartzeari buruz duten posizionamenduari laguntzea: • Loturatik eta gaitasunak balioan jarrita. Autonomia sustatu eta beharrei egokitutako laguntza eskaini. • Malgutasunez: Rol aldakorrak, ez mugatzaileak • Laguntzen aukera zabaldu: boluntarioak. Pertsonekin batera bizitza-proiektuak diseinatu, parte-hartzeak eta aktibismoak proiektu honetan duten zeregina identifikatzeko.	Parte hartzeko aukerei buruzko informazioaren inguruko beharrak. Aktibismo-eremuak hautatzeko interesak eta irizpideak Laguntza-sare propioak		
	3. Beste erakunde batekin lankidetzan aritu	Erakunde bakoitzaren beharrak argitu eta gure partaidetzari zentzu bat eman: komunitatean egonda, parte hartzen, hitz egiten, aktiboki ikusgarri izatea nortasun hori berreskuratzeko modu bat da. • Erabiltzaileek eta profesionalek lankidetzarako aukerak identifikatzen dituzte • pertsona guztiek definitzen/eraikitzen dute erlazioa. Erritmoa ezartzen dute • Taldeak erabakitzen eta antolatzen ditu beharrezko rolak eta nork egiten dituen.	Ingurune komunitarioa ezagutu		

B.2 **Sarea sortu**

<table>
<tr><td colspan="6">JARDUNBIDE EGOKIAREN IZENA: Sarea sortu
ADIBIDEA: tailerrak jaietan, jardunaldi irekiak. Komunitatean sentsibilizatzeko jardunaldiak / ekintzak, erakundeak gidatuta. Frontoiak erabiltzen utzi. M8, antzerki komunitarioa. Eraldatuz.</td></tr>
<tr><td colspan="6">HELBURUA: Beste erakunde eta komunitate batzuekin komunikazio bideak eta zubiak sortu. Elkar ezagutu eta ezagutarazi, norabide egokian goazen ikusteko. Elkarrizketa zuzena komunitatearekin. Aukerak sortu eta gizarteari lagundu (balioa sortu). Estigmaren aurka borroka egin.</td></tr>
<tr><td>GIZARTEA</td><td colspan="2">ERAKUNDEAK</td><td>AKTIBISTAK</td><td></td><td>EMAITZA</td></tr>
<tr>
<td>Erronkei erantzuteko alternatibak elkarrekin sortzeko aukerak

Sareak ezartzeko irizpideak: baliabideen eraginkortasuna, gardentasuna</td>
<td>1. Komunitateari entzun eta nola erantzun dezakegun aztertu.

Parte hartzeko estrategiak zehaztu: nola hurbildu identifikatzen duzu (gonbidapena)</td>
<td>Gizartea (auzoa) aztertu. Inguruan begiratu, aztertu eta norekin interesatzen zaigun identifikatu.
• Errealitateak aztertzen ditugu, datuak hartzen ditugu, foroetan eta sareetan parte hartzen dugu.
• Auzoko mugimenduen parte izan, auzo elkarteak. Beste sektore batzuetako erakundeekin lankidetzan aritu, eta ez bakarrik 3. sektorearekin
Gure burua ezagutzera eman, baliabideak aurkeztu eta ikusgarri izan: proiekzio soziala indartu
• Komunitatea kontuan hartu eta proiektuetan malguak izan.
• Ekintza propioetarako gonbidapena: jardunaldiak, hitzaldiak, ekitaldiak... Sentsibilizaziorako deia egin
• Auzotarrei laguntzeak on egiten digu</td>
<td>Dinamizatzaileak, aholkulariak, komunitate-harremanen bitartekariak

Aktibismoari eta parte-hartze komunitarioari buruzko beharrak eta eskaerak

Sareak sortzen</td>
<td></td>
<td>AKTIBISTAK:
• Harremanetarako aukerak pertsonentzat eta ingurune afektiboarentzat
• Rol garrantzitsuak betetzeko aukerak
GIZARTEA:
• Gizarte-gaiekiko</td>
</tr>
</table>

Helburu osagarriak, baliabideak eta gizarte-dinamikei buruzko ezagutza ematen ditu. **Pertsonak eta baliabideak konektatzen ditu** **Aliantzen gogobetetze-irizpideak** **Gizarte-kohesioaren beharrak**	2. Metodologia bat aplikatu eta antolatu. Erabiltzaileak dira gune horietako protagonistak	Leku bakoitzak eskatzen digunaren arabera adosten dira helburuak. Jardueraren helburua • Aurretiko prestakuntza, deialdia egin, zainketa-dinamika sortu. Saioak ireki eta itxi egiten dira Pertsonek akordioak lortzen dituzte: • Parte-hartzaileen, erabiltzaileen eta profesionalen arteko koordinazioa (laguntzak) Testuinguru erakargarriak eta entretenigarriak sortu, erabiltzaileen kezketan eta iradokizunetan oinarrituta. Egiten duguna ezagutzera eman: Kontakizuna lehen pertsonan Proiektuak erakutsiko duen identitatea sortu hasieratik	dituzten agenteak. Entitatearen eta komunitatearen arteko konektoreak Sareak ezartzeko irizpideak Aliantzen/sareen gogobetetze-baldintzak		sentsibilizazioa • Eragile anitzeko lankidetza-guneak • Jakintza • Baliabide berriak ERAKUNDEA: • Pertsonentzako protagonismo-aukerak sortu • Gizartean agerikoagoa eta ezagunagoa izan
	3. Proposamenak egin. Profesionalen eta erabiltzaileen arteko baterako sorkuntza, komunitatean	Elkarrekin eraiki, Elkarrekikotasuna: premia bateratuak (baterako sorkuntza) • Erabiltzaileen beharrei erantzun eta balio soziala sortuko duena. Lantalde mistoak (profesionalak, erabiltzaileak, beste erakunde batzuk...) • Parte-hartzea pertsonei egokitu: erritmoak, hizkuntza-moldeak, diseinuak • Borondatezko parte-hartze librerako laguntzak eskaini • Aintzatespena eta errefortzua eskaini			

	4. Aktibismo/parte-hartzearen jarduera-proiektua programatu. Baliabideak esleitu (materialak eta giza baliabideak), ...)	Zer ekarpen egin dezakegun eta zer espazio propio (lokalak, jarduerak…) eskain ditzakegun lehenetsi. • Beharrezko aurrekontua/aurrekontu erabilgarria zehaztu, kudeaketa-planaren/plan estrategikoaren esparruan • Taldean partekatu. Taldeetan/zerbitzuetan duen eragina ebaluatu: aukera-kostua Jarduera/proiektua programatu • entregatzeko data, egutegia, eginkizunak, ordutegiak eta elkartzeko tokia. • beste profesional-talde batzuekin koordinatu. Beste parte-hartzaile batzuekin (erakundeak)			
	5. Gauzatu eta ebaluatu. Etengabeko ebaluazioa (gogobetetzea).	Jardueraren/prozesuaren eratze- eta gauzatze-prozesu osoa dokumentatzen dugu • Landa-egunerokoak, gogobetetze-inkestak, elkarrizketak parte-hartzaileekin (nola sentitu diren, zer gustatu zaien, zer zailtasun, helburua lortu duten) Prozesuaren etapa bakoitza ebaluatzen dugu, parte-hartzaile guztien parte-hartzearekin, eta hurrengo etapan hobekuntzak sartzen ditugu. • Indarguneak eta hobetu beharreko arloak kualitatiboki ebaluatzeko jardunaldi berezia • Ikaskuntza eta hobekuntzak partekatzen ditugu: sortzeko beharra izan dezaketen elementuak detektatu			

C. JOKABIDE ETA ROL PROFESIONALAK DEFINITZEKO JARDUNBIDE EGOKIAK:

Azkenik, **KOMUNITATEAN AKTIBISMOA / PARTE-HARTZEA SUSTATZEKO AZPISISTEMAREN** barruan, beste interakzio batzuk daude, batez ere profesionalen, erabiltzaileen eta aktibisten, beste erakunde batzuetako eta komunitateko pertsona esanguratsuen eta estamentu kudeatzaileen artean. Berriz ere, erakundeetatik kanpoko faktoreek eragin handia dute (ekonomikoak, lanekoak, erabiltzaileei buruzko diskurtso sozialak eta abar), eta batzuetan profesionalek ere partekatzen dituzte.

Interakzio horien ondorioz, *erakundeko jokabide eta rol profesionalak definitzen dira*, eta horiek zehazten dute zer neurritan dauden komunitatean aktibismoa/parte-hartzea gauzatzeko eta laguntza jasotzeko aukerak *beretzat eta komunitatearentzat baliotsua den bizi-proiektu bat garatzeko itxaropena duten erabiltzaileentzat*".

JOKABIDE ETA ROL PROFESIONALAK DEFINITZEKO BI PRAKTIKA EGOKI deskribatu ditugu. Banaka azter ditzakegu, baina batera jarduten dute, eta ezinbestekoak dira. Hauek dira:

- Eskubideak eta gizarte-kontzientzia sustatu eta bultzatu (aktibismo profesionala)
- Bideratzaile-rola

C.1 Eskubideak eta gizarte-kontzientzia sustatu eta bultzatu (aktibismo profesionala)

<table>
<tr><td colspan="4">JARDUNBIDE EGOKIAREN IZENA: Eskubideak eta gizarte-kontzientzia sustatu eta bultzatu (aktibismo profesionala)
ADIBIDEAK: - Homeless Film Festival. - Arte komunitarioko espazioak sortu. - Dokumentala. - World Ganchito/Ale hop - Aldarrikapenak, auzoa, komunitatea, Beste Bi, Giza eskubideen eguna</td></tr>
<tr><td colspan="4">HELBURUA: - Pertsonen benetako ahalduntzea. - Pertsonak isolatzen dituzten egitura eta estigmak apurtzea/Auto estigma.</td></tr>
<tr><td colspan="2">ERAKUNDEAK</td><td></td><td>EMAITZA</td></tr>
<tr><td>Erabiltzaileen eskubideak errespetatzen dituen antolaketa, kultura eta dinamika bat sortu</td><td>Profesionalak bat datoz erabiltzaileen eskubideekin. Profesionalak eskubideetan trebatzen dira, kode etikoaren/balioen dekalogoaren esparruan. Etengabeko prestakuntza, kasuak gainbegiratu.
Profesionalen eta erabiltzaileen arteko harremana erabiltzaileen eskubideak errespetatzeko esparruan ematen da. Harreman-ereduak dira:
• Espazio formalak (gakoa taldea da) eta informalak aprobetxatu. Funtsezko pertsonak
• Entzute aktiboa eta hizkuntza egokitua, erabiltzailearen interesetatik abiatuta eta ez profesionalaren interesetatik. Erabiltzaileak nola parte hartu nahi duen errespetatzen dugu
Antolatzaileek eskubideen aldarrikapena errazten duten espazioak eta babesak dituzte:
• Segurtasun-sistema. Segurtasuneko eta jardunbide egokien batzordea (tresna). Kexa/iradokizunen mekanismoak. (Postontziak, batzarrak)
• Erakundearen beraren aholkularitza eta laguntza juridikoa. Eskubideen urraketen inguruan EAPNn erregistratzen ditugun gorabeherak.
• Erakundea (eskubide-urraketa detektatzen du), Gizartea, laguntza eman.</td><td></td><td>AKTIBISTAK:
• Eskubideak baliatzeko aukerak
• Garapen pertsonalerako eta autozainketarako tresnak
• Garatzeko espazio seguruak eduki

GIZARTEA:
• Estigma sozialen aurkako borrokan</td></tr>
</table>

Banakako kontzientziazioan lagundu. Pertsona bakoitzak bere errealitatea eraldatzen du bere egoera pertsonala eta ingurukoa ulertzean.	Bizi-prozesuan laguntza ematen dugu. Egunerokoan: elkarrizketa, nork bere gogoetak egin. • Bizi duen eta ongizatea oztopatu dezakeen errealitatearekiko harremanetan mugak jarrita. Zure eskubideak ezagut ditzazun laguntzen dizugu • Entzute-uneak bilatu, pertsonen bizitza-kontakizunak eraikitzeko denbora. Elkarrizketarako, hausnarketarako eta eztabaidarako espazioak: ingurune seguruak, entzute aktiboa, eta elkarrizketa formalak eta informalak, hausnartzen lagunduko duten galderak. • Gertatzen ari denari buruz hitz egiten dugu, interesatzen zaigunari buruz, eta eragina du gugan. Erabiltzaileen eskaera eta kezkari espazioak ematen dizkiogu. • Balio partekatuak taldean sortu, galderak egiteko modua aldatu: Nola egiten dugu lan balio bateratuak sortzeko? Moldaketa: hezkuntzaren, adostasunaren eta pertsonak hitzez nahi duenaren arteko oreka bilatu behar da. Negoziatu, pertsona bakoitzaren ongizatea erdigunean jarrita. Distantzia hartu behar dugun uneak antzemanda.		parte hartzeko aukerak ERAKUNDEA: • Beste gizarte-eragile batzuekin lankidetzan aritzeko aukerak
Eskubideen aldarrikapenetan bidelagun gara.	Maila ezberdinetan laguntzen dugu, egon daitezkeen eskubide-urraketen aurrean adi dauden langileak. • Erabiltzaileari protagonismoa ematen diogu (ahalduntzea). Konfiantzazko lotura ezartzen dugu kexa hori adierazi ahal izateko. • Solaskideak gara, beren ondoeza kudeatzen laguntzen dugu.		
Sentsibilizazio- eta salaketa-guneak sortzen ditugu gizartean.	Gizarte-errealitateari buruzko hausnarketa sortzen dugu. Erakundeak sentsibilizaziorako gune formalak sortzen ditu. • Pertsonek 1. pertsonan hitz egiten dute, protagonistak dira, profesionalak bideratu egiten du, esperientziak partekatzen ditu. Taldeak elkarren arteko zaintza sortzen du. • Erabiltzaileengana eta gizartearengana iristeko modu alternatiboak sortzen ditugu: Homeless, World		

	Ganchito, Antzerkia. Errealitatea ikusarazi, erabiltzaileen errealitateari ateak ireki. Egiten dugun guztia honako helburu hauekin egiten dugu:		
Genero-, arraza-, aniztasun- eta jatorri-ikuspegia txertatu.	Espazioetan pertsona guztiak errespetatzen direla ziurtatu, arraza, generoa eta sexualitatea edozein delarik ere, horiek erabakigarriak baitira pertsonen bizitzetan, bizi-prozesuetan eta inguruan ditugun errealitateetan. • Aniztasunaren aurkako diskurtsoak antzeman, eta horrelako diskurtsoak saihesteko jardun. Pertsonen bizitzan eragina duten determinatzaileak azalduta • Baliabideetatik irten eta errealitate desberdinak ezagutu, ikuspegiak partekatuta. Gure lantaldeetan kultura arteko ikuspegia sartzearen aldeko apustua eginda, pluraltasuna eta gure aniztasunen kudeaketa positiboa lortzen dugu, are gehiago erabiltzaileak askotarikoak direnean.		
Erabiltzaileek beren burua zaintzeko duten beharrari erantzuten diogu	Pertsona guztientzako espazio seguru eta irisgarriak sortu. Eskubideak errespetatzen dituzten guneak. Entzute sortzailea eta konfiantzazko harremana Banakako laguntza prozesu osoan. Lorpenak aitortu. Ekintza-espazioak hausnarketarako eta zaintzarako espazioekin uztartuta. Balizko eskubide-urraketen aurrean, aktibistei babesa eman Nork bere burua zaintzeko gaitasunak garatzen lagundu		
Komunitatean aktibista/parte-hartzaileen komunitate bat sortzeko beharrari erantzuten diogu	Prestakuntza-hausnarketarako gune propioak eta beste erakunde batzuekin batera sortu behar dira, baita espazio informalak ere, pertsonen eta profesionalen helburu komun baten inguruan. Aktibisten autonomia sustatuta, profesionalak bigarren mailan egonda. Laguntza eman, beharren arabera Pertsonen artean hizkuntza komun bat sortzeko prozesuan lagundu. Pertsonek interes berak dituzten beste pertsona batzuk erakartzeko espazio propioak sortzen lagundu. Aktibisten balioa aitortu beste pertsonen eta gizartearen aurrean		

C.2 **Bideratzaile-rola**

<table>
<tr><td colspan="3">JARDUNBIDE EGOKIAREN IZENA: Bideratzaile-rola
ADIBIDEAK: Aurkigune, Klub soziala, Txokogurea, Elkarri laguntzeko eragileak, World Ganchito, Ale hop, Egoitza-eremua</td></tr>
<tr><td colspan="3">HELBURUA: Erabiltzailea bere bizitzaren protagonista izatea eta bizi-kalitatea hobetzea, eta, horretarako, bideratzaile-rola betetzea.</td></tr>
<tr><td colspan="2"><u>ERAKUNDEAK</u></td><td><u>EMAITZA</u></td></tr>
<tr><td>Pertsonaren zaletasunak eta interesak ezagutzen ditugu. Errespetuzko harremana eraiki</td><td>Lotura sortuta, entzunda, jarduerak eta hitzaldiak eskainita, parte-hartzea sortuta: Banakako Arreta Planak (BAP), jarraipena, elkarrizketa formalak eta informalak. Elkarrizketetan jasotzen dugunari jarraipena ematea ziurtatzen dugu. Laguntza. Taldearen balioa.

Pertsonak eta haien ezaugarriak onartu. Aldiak. Hitzez adierazten dituzten mugak. Aukera guztiak baliozkotu. Norbanakoaren, desioen eta bere helburu eta espazio pertsonalen defentsa, balioan jarri. Erlazio horizontala prozesu osoan.</td><td rowspan="3">AKTIBISTAK:
• Harremanetarako aukera esanguratsuak
• Banakako laguntza
• Bere bizi-proiektua garatzeko aukera
GIZARTEA:
• Jarduera komunitarioak
• Aditu-</td></tr>
<tr><td>Entzute aktiboa garatu. Erlazioa eta mugak baliozkotu</td><td>Gure eskemez, erantzun gisa lortu nahi dugunaz, gure premiez eta helburuez jakitun izanik. Eskaini dezakeguna zintzotasunez adierazi
• Hitzezko eta hitzik gabeko hizkuntza. Isiluneak errespetatu. Galdera irekiak. Esaten ari direnaren kontzientzia aktiboa izan. Aitorpena.
• Rolak, denborak, mugak adostu. Noraino lagun dezakegun. Pertsonak bere bizitzako unean laguntzeko baimena eman behar du.</td></tr>
<tr><td>Parte hartzeko guneak eskaintzen ditugu. Iritzi kritikoak ahalbidetu eta</td><td>TALDEA espazio segurua. Taldea indartuko duten dinamikak: pertsona guztien parte-hartzea, itxiera-dinamika eta baterako ebaluazioa, taldeak beharrezko laguntzak identifikatzen ditu eta erabakiak hartzen ditu. Lorpenak eta ikasteko aukera balioesten ditu. Pertsona guztien balio-ekarpena aitortzen du.
• Ahultasuna erakutsi. Barkamena eskatu. Ingurune segurua sortu. Nork bere burua ez justifikatu.</td></tr>
</table>

onartu	Elkarrenganako errespetua. Jokabidean (gertaeretan) arreta jarri. • Ebaluazio bateratuak, batzarrak. Taldearen helburua gogorarazi. Konpromisoaren esparrua: erantzukizun partekatua, adierazpen askatasuna. • Bideratzailearen zintzotasuna. Laguntza teknikoak: hasieran, rolaren edukian (beharrezkoa bada), eta haren ekarpenari balioa eman: hitz egin, bere lana erakutsi.		ezagutza ERAKUNDEA: • Zerbitzuak eta programak hobetzeko aukerak
Konfiantzazko espazioak sortzen ditugu, ohiko kontaktuak, erritmoak errespetatzen ditugu, beharrak. Ez dugu epaitzen	• Ekarpen guztiak jaso eta balio bera eman. Ahots guztiak jaso, Protagonismoa eman. Hizketa-denbora errespetatu. • Aukera-aniztasuna, parte hartzeko tresnak, parte-hartze aktiboa edo pasiboa, betiere parte-hartzea eskertuta. • Malguak izan behar dute. Autozainketa. Bizitzako unea errespetatu. Konfidentzialtasuna. Epaiketak eten. Atea zabalik utzi. Pertsonei denbora eman, motibatu eta dinamizatu, talde handietan, txikietan edo banaka hitz egin dezaten, baina, aldi berean, entzutearen garrantziaz jabetu daitezen. • Pixkanaka gerturatu, etengabeko elkarrizketa. Bizitzako unea, denbora, osasunak eragina duenean edo kezkaren bat dagoenean errespetatzen dugu, eta erreferentziazko profesionalekin taldean kontsulta egiten dugu, informazio gehiago lortzeko.		
Ekintzetan laguntzen dugu	• Galdetu eta laguntzak zehaztu. Entzun. Autonomia sustatu. Aktiboki parte hartu. Taldeak/pertsonak interesen arabera konektatu. Rol esanguratsuak. Dinamizatu, informatu, motibatu. Gure parte-hartzearen “zergatia” elkarrekin eraiki nahian. Parte hartzeari zentzua eman, eta gure bizitzari buruz erabaki.		
Elkarrekin sortzen ditugu arauak	• Akordioak taldeak zehazten ditu. Elkarbizitzarako akordioak egin esparruaren arabera, kalterik gabe. Bizikidetza-arauak, errespetua, bizikidetza-konpromisoak, parte-hartzea. Elkarrekin sortutako erreferentzia-esparru bat sortu nahi dugu, helburuak lortzen eta mugak jartzen lagunduko diguna.		

Akordioak gainbegiratzen ditugu, taldea zaintzeko, eraikitakoa zaintzeko.	• Akordio argiak eta ulergarriak. Erantzukizun partekatua. Aliantza. Baterako irtenbideak. Arauak taldean zehazten dira. Akordioak egin. • Jarraipena egiten dugu, batzarretako aktak berrikusten ditugu, alde guztiek adostutakoa eta idatzitakoa balioan jartzeko asmoz. Batez ere, arauetan, mugetan, taldeko edo banakako helburuetan. Planteatutako akordioei buruzko banakako planen berrikuspena • Gatazkaren kudeaketa positiboa, ingurune segurua, eta profesionala neutral mantentzen da. Alde guztiei entzun, desadostasunen artean bitartekari izan, akordioak eta hausnarketa bateratua bilatzea sustatu. Irtenbideak bilatu behar dira arrisku-egoeretarako, eta, horretarako, gaiztakeria saihestu egin behar da eta pertsonen ongizatea erdigunean jarri.		
Praktika kanpo-iritzi batekin kontrastatzen dugu	• Ikasteko. Kanpoko ikuspegia izateak egoera bati begiratzen laguntzen digu, aniztasuna eskaintzen du, batez ere egoera konplexuetan. Beste pertsona batzuengana jotzen da, profesionalengana, boluntarioengana, egiten ari garenari buruzko inpresioak edo hausnarketak ematen dizkigutenengana.		
Nork bere burua zaintzeko beharrari erantzuten diogu	• Konfiantzazko harremana aktibismo-bideratzailearekin. Tentsio-une posibleak identifikatu eta erantzunak planteatu. Talde-espazioak, babesteko elementu natural gisa. Konfiantzazko harremanak izan behar dituzte, jendeak hitz egin eta entzun dezan. Zailtasunak eta beharrak identifikatzera eta nork bere burua zaintzeko estrategiak definitzera bideratutako elkarrizketak erraztu. Planifikatu Parte hartzeko prozesuen segimendua egin.		
Komunitate bat sortzeko beharrari erantzuten diogu	• Erakunde gehiagori irekitako foroak eta/edo ikuspegi berriak eman. Bideratzaile-rolak taldearen balioa sortzea eta hainbat talde konektatzea bermatzen du. • Hasierako hausnarketan lagundu, komunitatea eratzeko fasea errazteko, eta pertsonei lagundu komunitatea autogestionatzen lagunduko dieten trebetasunak, beharrak, baliabideak… identifikatzeko. • Topaguneak eta giroak sortu eta laguntza eman. Gauzak zailtzen direnean modu eraginkorrean		

	kudeatzeko laguntza eman		

9. ONDORIOAK

Gida hau sortzean, baieztatu dugu aktibismoa eta parte-hartzea sustatzeak eraldaketa estruktural malgua eskatzen duela gizarte-erakundeetan, esku-hartze ereduaren, parte-hartzaile eta aktibisten trebakuntzaren, baliabideen egokitzapenaren eta aukera errealen sorkuntzaren arteko erlazio sistemikoan oinarritua.

Prozesu horrek berretsi digu garrantzitsua dela erakundeek kanpora begirako ikuspegia garatzea, gure inguruneetan gertatzen dena identifikatzeko eta aztertzeko behaketa aktiboa mantenduta. Ikuspegi horrek komunitatera zabaltzeko aukera ematen digu, irisgarritasuna sortuta eta konexio esanguratsuak sustatuta.

Halaber, garrantzitsua da erakundeen arteko lankidetza-kultura sustatzea, parte hartzen duten alderdi guztiei balioa emateko eta parte hartzeko aukerak dibertsifikatzeko sareak eta aliantzak sortzeko. Azpimarratu behar da garrantzitsua dela pertsonei komunitatean laguntzea, espazio, erritmo eta denbora egokiak kontuan hartuta.

Harreman horizontalak eta proaktiboak ezartzea funtsezkoa da aktibismo- eta partaidetza-prozesuetan pertsonen protagonismoa sustatzeko. Funtsezkoa da norberaren erritmoak eta itxaropenak errespetatzea, eta elkarrizketarako eta elkar baliozkotzeko guneak sortzea. Espazio indibiduala babesteaz gain, espazio kolektiboak hausnarketa, diseinua eta ekimen parte-hartzaileen eraikuntza errazten ditu, eta pertsonei beren gaitasunak indartzeko eta identitate komunitarioa berreraikitzeko aukera ematen die. Aktibismotik eta parte-hartzetik eraikitzen den harreman orok parte hartzen dutenen eskubideak sustatu eta bermatu behar ditu.

Prozesuak parte-hartzaileak eta ekintzaileak asebete ditu. Izan ere, haien izaera inklusiboa baloratu da, eta inplikatutako eragile guztiak kontuan hartu dira, talde eragileak, bi erakundeetako parte-hartzaileak eta kanpoko kolaboratzaileak integratu dituen lankidetza-lan baten bidez, ikuspegi berriak emateko. Ikuspegi praktikoa eta beste gizarte-erakunde batzuetan errepika daitekeena nabarmendu da, baita hausnarketa-prozesuaren aberastasuna ere. Bertan dimentsio kritikoa, pentsamendu kolektiboa eta ekintza partekatua funtsezko elementuak izan dira. Azkenik, pertsonengan arreta jartzeak, antolaketa-egituretatik harago, indartu egiten du esperientzia eraldatzaile horren garrantzia eta eragina.

Ebaluazio-espazioetan, bi erakundeetako aktibistek eta parte-hartzaileek nabarmentzen dute gida honek tresna praktiko eta gogoetagarriak eskaintzen dituela aktibismo-prozesuetan eta parte-hartze komunitarioan laguntza hobetzeko. Jarduerak eta prozedurak doitzeko aukera ematen duten jarraibide argiak ematen ditu, eta gizartean aktiboki parte hartu nahi duten pertsonen nahiak eta helburuak erdigunean jartzen ditu. Aldi berean, erronka esanguratsuak planteatzen ditu, hala nola garapen pertsonala bultzatuko duen banakako laguntza bermatzea, harreman-estilo eta eragile berriak txertatzea prozesuan, eta barne-eskemak publiko zabalarekin konektatuko duen hizkuntza

eskuragarri batera itzultzea sakontasunik galdu gabe. Horrez gain, pertsona aktibisten ahotsaren eta esperientziaren eraginari buruz hausnartzera gonbidatzen ditu erakundeak, ingurune inklusibo eta parte-hartzaile baterako beharrezkoak diren egiturazko aldaketak sustatzeko.

Azkenik, bi erakundeen arteko elkarlanak erronka berriak ireki ditu, lankidetza eta inpaktu komunitarioa indartzeko. Besteak beste, ezagutza modu bateratuan partekatzearen eta garatzen jarraitzearen garrantzia azpimarratzen da, elkarrengandik ikastea eta ekintza komunitarioa indartuko dituzten ekintzak integratuta. Bestalde, beharrezkoa da aktibisten balioa sustatzeko bidean jarraitzea, kide diren erakundeetatik haratago haien arteko lotura-puntuak sortuta, talde independente eta autonomo gisa den aldetik sendotu daitezen, sinergiak sortzeko eta gizartean duten eragina handitzeko.

10. Bibliografia

Agnetti, G. (2015). Empoderamiento y recuperación. En A. Maone, & B. D'Avanzo, *Recuperación. Recovery: nuevos paradigmas de salud mental* (257-268. or.).

Alonso, H., Ruiz, P., Sánchez, J., & Oficialdegui, R. (2014). Exclusión social, medio abierto e incorporación social en la Asociación Bizitegi. *Revista de Intervención Socioeducativa*(57), 48-66.

Avila, O., & Pulido, D. (2020). Alianzas de sobremesa: tejiendo la red bi-no binaria-asex. *Pikara*.

Eiroa Orosa, F. (2012). Activismo en salud mental y bienestar. *Rehabilitación Psicosocial, 12*(2), 32-35.

Fundación SOYCOMOTU. (s.f.). Obtenido de Programa activismo en salud mental: https://www.fundacionsoycomotu.org/proyectos/programa-de-activismo-en-salud-mental/

García Belkhatir, N. (2020). Gorda y bisexual: sobre el ser, estar y justificar. *Pikara*.

Goscha, R. (2015). El Strenghs model. En A. Maone, & B. D'Avanzo, *Recuperación. Recovery: nuevos paradigmas de salud mental* (157-176. or.). Prismatica.

Morata García, T. (2014). Pedagogía Social Comunitaria: un model d’intervenció socioeducativa integral. *Revista d'intervenció socioeducativa*(57), 13-32.

Saco Álvarez, A. (s.f.). *Sociología aplicada al cambio social.* Obtenido de https://ctinobar.webs.ull.es/1docencia/DESIGUALDAD%20SOCIAL/SACO.pdf

Sampietro, H. (2026). Del diagnóstico al activismo, un proceso personal de empoderamiento. *Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatría, 36*(129), 193-207.

Úcar, X. (2007). Metodología de la participación en los espacios públicos. En X. Cid Fernández, & A. Peres, *Educación social, animación sociocultural y desarrollo comunitario* (895-907. or.).

11. GIDAREN LANTALDEA ETA ERAKUNDE LAGUNTZAILEAK

ARGIA FUNDAZIOA	BIZITEGI
1. Ziortza Ostolozaga	1. Juan Pérez
2. Eva Morales	2. Beatriz Muñoz
3. Zuria Otxoa	3. Iñigo Goñi
4. Cristina del Valle	4. Aitor Segura
5. Ramón Tejada	5. Pablo Ruiz
6. Nieves Moro	6. Aitor Ipiña
7. Haizea Cuevas	7. Cristina Rojo
8. Ana Isabel Redal	8. Martina Mazorra
9. Janire Cardeñoso	9. Aitor Alonso
10. Javier Ustaritz	10. Olaia Laka
11. Itxaso Fernández	11. Aurora Barragán
12. Itziar Artabe	12. Javier Uranga
13. Arantza Larizgoitia	13. Raimundo Cabello
14. Bienvenido Presilla	14. Silvia Gómez
15. Arantza del Corte	15. Iñaki Antolín
16. Sara Minetti	16. Francisco Javier Mas
17. Igone Dublín	17. Eugenio Pérez
18. Lorea Fernández	18. Fran Sánchez
19. Silvia Gonzáliez	19. David Fernández
20. Blanca Varona	
21. Eneko Atxa	
22. **Laura Villarroel**	

Erakunde laguntzaileak

www.argiafundazioa.org

rtejada@argiafundazioa.org

www.bizitegi.org

jperez@bizitegi.org